

Domniile romanesti in perioada medievala

Domnia - reprezinta institutia centrala in Tara Romaneasca si Moldova. Succesiunea la conducerea tarii s-a facut pe cale:

- ereditara (in familia Basarabilor in Tara Romaneasca si a Musatinilor in Moldova);
- electiva, prin alegerea domnului de catre marea boierime din randul membrilor familiei domnitoare.

Pentru a limita amestecul marii boierimi in succesiune, domnii isi asociau inca din timpul vietii fiul la domnie (exemplu: Basarab I pe Nicolae Alexandru, Mircea cel Batran DC Mihai etc.).

Domnia a aparut in mediul romanesc si s-a justificat prin originea sa divina. Dupa formarea Tarii Romanesti si a Moldovei, regimul lor politic evolueaza spre formula monarhica in tiparele generale ale monarhiei feudale, dar cu trasaturi proprii, determinate de specificul societatii romanesti.

Titulatura domnului reflecta puterea acestuia, intreaga autoritate de care se bucura: "Io Vladislav, mare voievod, domn si singur stapanitor a toata Ungrovlahia".

Domnul si-a asumat titlul de mare voievod (comandant suprem al armatei), care exprima functia primordiala, militara a conducatorului dar si intaietatea sa in raport cu ceilalti voievozi.

Originea divina a puterii domnesti se reflecta si in introducerea:

- cuvintului Io (prescurtare a lui Ioannes - "cel ales de Dumnezeu");
- a titlului de domn (care a conservat in limba romana semnificatia de dominus - stapan - atribuita imparatilor romani).
- seful statului era uns si incoronat de mitropolit in cadrul unei ceremonii religioase.
- Aceasta ceremonie si formulele mentionate din titulatura transfera domnului harul divin.
- Formula "singur stapanitor" (sau "de sine statator", sau "autocrator") reprezinta o afirmare de suveranitate externa, in raport cu puterile vecine, dar si interna fata de toti supusii, inclusiv patura boierimii.

Atributiile domniei vizeaza toate domeniile importante:

- de politica interna si externa;
- militare: comandant suprem al armatei ("mare voievod");
- administrative: conduce intreaga administratie;
- funciare: - teoretic era proprietarul intregului pamant; pe langa domeniul propriu (domnesc) domnul stapanea intinse teritorii; - confirma proprietatile.
- bate moneda, instituie sistemul de impozite;
- judecatoresti: este instanta suprema de judecata.

Intre Biserica si Domnie a existat o stransa colaborare pe parcursul Evului Mediu.